

Πρόσκληση σε διάλεξη

Το Τμήμα Κλασικών Σπουδών και Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Κύπρου σας προσκαλεί στην Πέμπτη συνάντηση του επιστημονικού colloquium του Τμήματος για το εαρινό εξάμηνο 2016/2017, η οποία θα πραγματοποιηθεί την **Τρίτη 21 Μαρτίου, ώρα 19:30**, στην αίθουσα **E116** (κεντρικό κτήριο Καλλιπόλεως) με θέμα:

ΣΑΝ ΜΑΥΡΗ ΓΑΤΑ ΣΕ ΣΚΟΤΕΙΝΟ ΔΩΜΑΤΙΟ: ΟΙ ΙΑΜΒΟΙ ΤΟΥ ΙΠΠΩΝΑΚΤΑ ΚΑΙ Η ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥΣ

Ομιλήτρια:

Μαργαρίτα Αλεξάνδρου
(Πανεπιστήμιο Κύπρου)

Περίληψη ανακοίνωσης

Η αρχαϊκή λυρική ποίηση με την ευρεία έννοια του όρου, στην οποία περιλαμβάνεται και το είδος του ιάμβου, υπήρξε αποκλειστικά ως παραστασιακό γεγονός. Οι γνώσεις μας, ωστόσο, για τη θεμελιώδη αυτή παράμετρο και τις συνιστώσες της (περιστάσεις, ακροατήριο, τρόπος παράστασης, μουσική, απαγγελία κ.λπ.) είναι ιδιαίτερα περιορισμένες: στην περίπτωση δε της αρχαϊκής ιαμβικής ποίησης, ελλιπέστατες. Έτσι, περιορίζεται αναπόφευκτα και η κατανόησή μας για το στάτους και τη λειτουργία του συγκεκριμένου ποιητικού είδους τόσο συγχρονικά όσο και διαχρονικά, στο ευρύτερο πλαίσιο της ιστορίας της λογοτεχνίας, καθώς και οι δυνατότητες προσέγγισης του έργου του κάθε ιαμβογράφου ξεχωριστά.

Ο ποιητής Ιππώνακτας ο Εφέσιος (6^{ος} αι. π.Χ.) υπήρξε ο πλέον όψιμος και πειραματικός από τους τρεις βασικούς εκπροσώπους του αρχαϊκού ιάμβου. Είναι λοιπόν αναμενόμενο, σε κάποιο βαθμό, να συνιστά και την πιο περίπλοκη περίπτωση όσον αφορά την παράσταση της ποίησής του. Σε κειμενικό επίπεδο, η ιδιομορφία οφείλεται τόσο στην αποσπασματικότητα του σωζόμενου corpus των έργων, όσο και στον δαιδαλώδη και πολυσύνθετο χαρακτήρα του σε σχέση με τα άλλα σωζόμενα ιαμβικά corpora. Λόγω της παντελούς έλλειψης εξωκειμενικών στοιχείων και ιστορικών τεκμηρίων, το ζήτημα της παράστασης των έργων του Ιππώνακτα παραμένει αντικείμενο συζήτησης και αντιπαράθεσης. Μέχρι στιγμής, οι μελετητές έχουν υποστηρίξει δύο εκ διαμέτρου αντίθετες απόψεις: κατά τη μία άποψη, τα ποιήματά του απαγγέλλονταν αποκλειστικά στο πλαίσιο του αριστοκρατικού συμποσίου (Bowie 2002, Brown 1997) ενώ, κατά την άλλη, τα ποιήματα απαγγέλλονταν σε ένα ευρύτερο πλαίσιο (θρησκευτικού εορτασμού) και συγκεκριμένα στη γιορτή των Θαργηλίων (West OCD s.v. 'iambic poetry, Greek'), με την συμποτική εκδοχή ωστόσο να είναι μάλλον επικρατέστερη ανάμεσα στους ειδικούς ερευνητές.

Σκοπός της παρουσίασης είναι, όσο το επιτρέπει το επισφαλές του εγχειρήματος, να διερευνήσει το θέμα της παράστασης των ιάμβων του Ιππώνακτα και να υποστηρίξει ότι ίσως η λύση του αινίγματος δεν χρειάζεται να είναι μονοδιάστατη. Πιο συγκεκριμένα, θα εξεταστεί το ενδεχόμενο τα διαφορετικά ποιήματα του corpus να εγγράφονταν σε διαφορετικό παραστασιακό πλαίσιο, με διαφορετικό τρόπο παράστασης. Παράλληλα, θα προταθεί μια τυπολογία ταξινόμησης των ποιημάτων του corpus και θα συζητηθούν διαφορετικές εκδοχές για την παράσταση της κάθε κατηγορίας με βάση, ενδεικτικά, ενδοκειμενικές ενδείξεις (μέτρο, αφηγηματολογικά χαρακτηριστικά, θεματολογία, έκταση ποιημάτων, στοιχεία δείξης), σύγκριση με άλλα σωζόμενα ιαμβικά και λυρικά ποιήματα, καθώς και εξέταση των κανόνων διεξαγωγής του συμποσίου αλλά και άλλων πιθανών παραστασιακών πλαισίων.

Παρότι μια τέτοια διερεύνηση είναι εξ ορισμού εξαιρετικά επισφαλής, είναι σαφές ότι οι εμπειριστατωμένες ερευνητικές εικασίες μπορούν να φωτίσουν, έστω και αμυδρά, τη σκοτεινή ποιητική γλώσσα του Ιππώνακτα, μαζί με την κουλτούρα της παράστασης αλλά και τα όρια του ίδιου του ιαμβικού είδους, με αφορμή το πιο σύνθετο, ίσως, κεφάλαιο της ιστορίας του.